

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

113-de jaargang no. 4

juli-augustus 2013

WELVAART EN WELZIJN, SAMEN OF APART

In het verleden is vaak gedacht dat welvaart en welzijn min of meer vanzelf samengingen. De afgelopen halve eeuw is echter duidelijk geworden dat die twee elkaar soms uitsluiten. Dan moeten wij kiezen.

Anderhalve eeuw geleden kon de welvaart nog toenemen zonder dat men direct met de nadelen daarvan geconfronteerd werd. Wetenschap en techniek maakten destijds een snelle ontwikkeling door. Dat resulteerde onder andere in een toename van de arbeidsproductiviteit. Veel goederen werden daardoor goedkoper. Burgers konden zich daardoor zaken gaan veroorloven die daarvóór aan de zeer rijken voorbehouden waren. Dat vergrootte hun gevoel van welzijn.

De toename van de welvaart, stimuleerde verdere groei van wetenschappelijke kennis. Bijvoorbeeld op het gebied van de gezondheid. Kennis van de oorzaken van veel ziekten, leidde tot de ontwikkeling van de hygiëne. Daarnaast werden veel nieuwe geneesmiddelen ontdekt en ontwikkeld. Ziekten die vroeger dodelijk waren, konden daardoor voortaan genezen worden. De angst voor tal van ziekten verminderde. Minder angst betekende meer welzijn.

Na de Tweede Wereldoorlog werden ziekten waar geen bacterie of virus aan te pas kwam geleidelijk de belangrijkste doodsoorzaken: hart- en vaatziekten, kanker, hoge bloeddruk, diabetes. De laatste tijd is overgewicht naar voren gekomen als (mede-)oorzaak van die ziekten.

De overgang naar de moderne welvaartsziekten, heeft geleid tot de ontwikkeling van een heel ander soort geneesmiddelen. Niet langer geneesmiddelen gericht op het doden van een bacterie of een virus. Verhinderen dat een ziekte zich verder ontwikkelt, of bestrijden van de gevolgen van die ziekte, werden hoofddoelen voor veel nieuwe geneesmiddelen. Naast genezen van de patiënt werd in leven houden van de patiënt, in zo goed mogelijke conditie, een belangrijk onderdeel van de geneeskunde. Sommige van die geneesmiddelen tasten echter het gevoel van welzijn ernstig aan.

Welvaartsziekten hebben ook te maken met iemands leefomgeving en leefstijl. Wie opgroeit in de schaduw van wolkenkrabbers heeft een aanzienlijk grotere kans om later last van depressies te krijgen dan iemand die opgroeit op het platteland. Zonlicht en groen zijn goed voor iemands welzijn. Maar in de regel liggen in de stedelijke omgeving de salarissen hoger. De burger moet dan kiezen tussen de welvaart van de stad en het welzijn van het platteland.

Vaak is de stad meer vervuild dan het platteland, zodat kiezen voor het platteland naast meer welzijn ook een betere gezondheid oplevert. Vier jaar geleden verscheen een uitgebreid rapport dat constateerde dat een "groene" leefomgeving niet alleen leidde tot minder depressies, maar tot een algehele verbetering van de geestelijke gezondheid, tot minder longandoeningen en tot meer weerstand tegen infectieziekten.

Een belangrijke factor is verder de reclame. Die is veelal gericht op stimuleren van de verkoop van "gemaksvoedsel". Het gemak van dat voedsel is een belangrijk verkoopargument. Het kan bijdragen aan ons welzijn. Maar soms is het strijdig met het belang van onze gezondheid. Wij moeten dus oppassen dat wij niet gehersenspoeld worden door reclame voor ongezonde producten.

dr.ir. D.Korf

Alcohol veroorzaakt circa 6,5 procent van alle kankergevallen

KANKEREXPERTS WAARSCHUWEN TEGEN ALCOHOL

De laatste week van mei was de Europese week tegen kanker. Europese kankerexperts kwamen bijeen in Dublin, en lieten een waarschuwing tegen alcohol uitgaan. Vooral onder mannen komt veel door alcohol veroorzaakte kanker voor.

De experts kwamen tot de conclusie dat 10% van de kankergevallen bij mannen, en 3% van die bij vrouwen moet worden toegeschreven aan het drinken van alcohol. Europa is de regio van de wereld met de hoogste alcoholconsumptie, ongeveer 2,5 keer het wereldgemiddelde. De Europese consument drinkt gemiddeld 30 gram alcohol per dag. Daardoor ligt de sterfte aan kankers die door alcohol veroorzaakt zijn, hier hoger dan elders.

Er is een direct oorzakelijk verband tussen de consumptie van alcohol en kankers van mond, keelholte, strottenhoofd, slokdarm, alvleesklier, lever, dikke darm en borst. Verder bevordert alcohol de uitzaaing van bestaande kankers, zodat hij ook betrokken is bij andere vormen van kanker.

Voor andere kankerbevorderende

stoffen bestaan strenge veiligheidsnormen, alleen voor alcohol niet. Zouden voor alcohol dezelfde strenge veiligheidsnormen worden ingevoerd, dan zou alcohol geheel geschrapt moeten worden uit het consumptiepatroon. De huidige consumptie in Europa is 600 keer hoger dan de maximaal aanvaardbare hoeveelheid aan carcinogene stoffen in eten en drinken.

Prof. dr. P. Anderson van de universiteit van Newcastle concludeert uit één en ander dat het nodig is dat op alle blikjes en flessen drank verplicht de boodschap komt dat alcohol dodelijke kanker kan veroorzaken.

Zijn Schotse collega P. Rice constateert dat alcoholgerelateerde kanker vooral voorkomt bij mensen van middelbare leeftijd en ouder, maar dat in de publiciteit alle aandacht uitgaat naar jongeren die excessief drinken en daardoor problemen voor de openbare orde veroorzaken. Daarom moet er meer publieksvoorlichting komen over de relatie tussen alcoholconsumptie en kanker, en moeten kankerexperts meer aandacht geven aan alcohol als oorzaak.

Amerikaanse "BOB" drinkt vaak toch

Onderzoekers van de universiteit van Florida hebben geconstateerd dat chauffeurs vaak jikken over hun alcoholgebruik. Ook de "designated driver", het Amerikaanse equivalent van onze "BOB" had vaak een slokje op.

De onderzoekers ondervroegen ruim duizend mensen bij het uitgaan. Van hen verklaarde een kleine tweehonderd designated driver te zijn. Vervolgens werd van alle proefpersonen het alcoholpromillage gemeten door middel van een blaastest.

Van de designated drivers bleek veertig procent bij het verlaten van de uitgaansgelegenheid toch alcohol in de adem te hebben. Bijna de helft van hen vertoonde bij de blaastest een promillage boven de 0,5. Naar de Europese norm dus strafbaar bij deelname aan het verkeer. En dat bij één op de vijf designated drivers!

De andere designated drivers die gedronken hadden, vertoonden in bijna alle gevallen een promillage tussen 0,2 en 0,5. De onderzoekers kwamen er bij doorvragen achter dat deze mensen dachten dat "een enkel drankje" geen kwaad zou kunnen. Gezien de promillages was het bij hen echter niet bij één drankje gebleven, maar waren het er minstens twee geweest.

Ook in Nederland is in de jaren 2007-2009 bij diverse controles gebleken dat de BOB alcohol in zijn adem had. Reden om met ingang van 2011 met een nieuwe slagzin opnieuw te hameren op de norm dat de BOB helemaal niet drinkt bij het gezamenlijk uitgaan.

MEERDERHEID JONGEREN WIL VEILIGER UITGAAN

Het ministerie van Veiligheid en Milieu heeft een wetsvoorstel uitgewerkt voor het zwaarder straffen van geweld indien sprake is van het verkeren in een roes. Een meerderheid van de uitgaande jongeren vindt dit een goede zaak.

Het gaat nog slechts om een voorstel. De ministerraad heeft nog geen standpunt bepaald. Het voorstel behelst het zwaarder straffen van de daders van fysiek geweld indien dat geweld gepleegd werd onder de invloed van alcohol en/of drugs.

Het TV-programma EénVandaag vroeg ruim 2100 uitgaande jongeren naar hun mening hierover. Een meerderheid van 59 procent vond dit een goede zaak. Wel hadden ze hun twijfels over het effect van de maatregel. Hun voorkeur ging uit naar heel andere maatregelen.

Veel jongeren maken agressief gedrag mee bij het uitgaan. Eén op de vijf jongeren (21%) zegt tijdens een avondje stappen bijna altijd wel een vechtpartij te zien. Bijna de helft van de ondervraagden (47%) is van mening dat er de afgelopen jaren geen enkele voortgang is geboekt bij het terugdringen van het geweld. Volgens 17% is het geweld zelfs toegenomen. Slechts 8% zegt minder geweld te ervaren.

De ondervraagde jongeren hadden uitgesproken ideeën over de effectiviteit van maatregelen tegen uitgaansgeweld. Vooral de aanwezigheid van meer politie ter plaatse werd door

velen (44%) genoemd als effectieve maatregel. Ook het opleggen van een horecaverbod aan de daders van geweld, kon op veel aanhangers rekenen (41%). Een derde maatregel met veel aanhangers (35%) was sneller oppakken van de daders en hen pas na het weekend weer vrijlaten. Alles bij elkaar vroegen de jongeren dus om veel meer politie-inzet.

Daarbij mag de politie van de jongeren heel ver gaan. Het vertonen van videobeelden van geweld om de daders te kunnen opsporen, had de instemming van 86% van de jongeren. En maar liefst 90% was het eens met de stelling dat de opsporing van de dader zwaarder weegt dan de privacy van de dader.

Wat wij in de opsomming van maatregelen misten, waren heropvoedingscursussen voor geweldplegers analoog aan de heropvoedingscursussen voor dronken rijders. Het betreft in beide gevallen sociaal gedrag dat afgeleerd moet worden, dus zo vreemd zou het niet geweest zijn als dit door veel jongeren genoemd was. Ook de rol die de kroegbazen zouden kunnen spelen, bleef ongenoemd.

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

ALCOHOL VERGT NET
ALS GENEESMIDDELEN
EEN BIJSLUITER MET
WAARSCHUWINGEN

Automatische reactie hersenen op alcohol valt te corrigeren

Alcoholproblemen hangen samen met automatisch verlopende processen in de hersenen. Het zijn als het ware uitgeslepen weggetjes die blindelings gevolgd worden. Door een CBM-training kan het automatische doorbroken worden.

De aandacht van zware drinkers wordt gevangen door alles wat met alcohol te maken heeft. Daardoor raakt de drinker gefixeerd op alcohol en kan niet meer kiezen. Dat proces verloopt geheel onbewust. Die fixatie dient doorbroken te worden opdat de drinker weer kan kiezen.

Een training met de zogeheten Cognitieve Bias Modificatie (CBM) vermindert de neiging van alcoholverslaafden tot terugval. De patiënten ontwikkelen door de CBM-training automatische vermijdingsreacties op alcohol. Daardoor ligt het terugvalpercentage na een jaar een stuk lager. Aldus de uitkomst van een onderzoek onder leiding van hoogleraar in de ontwikkelingspsychopathologie prof. dr. R. Wiers van de universiteit van Amsterdam.

Het onderzoek wordt nu voortgezet naar de effectiviteit van een dergelijke training online. Als dat werkt kunnen zware drinkers die willen minderen of stoppen, thuis via de computer de training uitvoeren.

Hoe lang blijft alcoholhoudende drank nog uitgezonderd ? BESCHERMING CONSUMENT VEREIST INFORMATIEVE ETIKETTERING

Meer dan twintig jaar geleden sprak de Europese Commissie zich uit voor het principe van informatieve etikettering. Bij de vaststelling in 2011 van een lijst van verplicht te vermelden ingrediënten, kregen alcoholhoudende dranken vrijstelling. Een recente publicatie stelt dat dit ten onrechte is. Eind 2014 wordt de etikettering geëvalueerd.

Het principe van informatieve etikettering is een uitvloeisel van de verplichting van overheden en gezondheidsinstanties om burgers te beschermen tegen bedreigingen van hun veiligheid of hun gezondheid die de betreffende burgers zelf niet kunnen overzien.

Bij de eerste Europese besluiten betreffende etikettering, ging het vooral om het verbieden van onbevozen beweringen. Veel zogenaamd "geneeskrachtige" producten moesten hun beweringen afzwakken. Dat betrof zowel drogisterij-artikelen als kruidenierswaren en alcoholhoudende dranken. In ons land bijvoorbeeld "Pleegzuster Bloedwijn", die toen nog in advertenties werd aanbevolen tegen bloedarmoede.

De Europese ministers van volksgezondheid stelden destijds commissies in. Die moesten rapporteren over de wenselijkheid van vermelding van bestanddelen in bewerkte consumptie-artikelen. Zo kwamen er besluiten over verplichte vermelding van toegevoegde vitamines, van allergie veroorzakende ingrediënten als sulfiet of noten, of van conserveermiddelen.

In 2011 werd een nadere lijst van te vermelden zaken vastgesteld. De alcoholindustrie voerde achter de schermen een intensieve lobby tegen de verplichtingen die zij opgelegd dreigde te krijgen. En met succes. Alcoholhoudende dranken werden voorlopig

vrijgesteld van de nieuwe bepalingen. Eind 2014 zal de Europese Commissie besluiten of alcoholhoudende dranken in de toekomst ook onder de verplichtingen zouden moeten vallen.

Vorige maand verscheen een publicatie in een Europees wetenschappelijk blad over volksgezondheid, waarin vooraanstaande onderzoekers pleitten voor uitgebreidere etikettering van alcoholhoudende dranken. Zij schreven dat consumenten beter geïnformeerd worden over de bestanddelen van een glas melk, een pak cornflakes of een flesje frisdrank, dan over de bestanddelen van alcoholhoudende dranken. Dat artikel heeft de discussie over de etikettering van alcoholhoudende dranken weer opgerakeld. Lang vóór december 2014 !

De auteurs constateren dat overgewicht een belangrijk probleem van de volksgezondheid aan het worden is. Calorische informatie over consumptieartikelen is daarom van essentieel belang voor consumenten die zonder willen gaan eten en drinken. In veel landen is de levensmiddelenindustrie daarom verplicht om de calorische waarde op zijn verpakkingen te vermelden. Zij noemen het verbazingwekkend dat geen land ter wereld hetzelfde vraagt van de alcoholindustrie.

Behalve vermelding van calorieën, vragen veel landen ook vermelding van risico's. De auteurs wijzen daarbij op de gedetailleerde voorschriften voor de vermelding van de risico's van tabak. Ook met betrekking tot allergie veroorzakende bestanddelen kennen veel landen gedetailleerde voorschriften. Vermelding van het zoutgehalte is vaak eveneens verplicht. Ook met betrekking tot de vermelding van risico's geniet de alcoholindustrie een vrijstelling.

De auteurs constateren dat verbreding van informatie via de etiketten, met betrekking tot alcohol in verregaande mate onderbenut wordt. Zij noemen het verbijsterend dat geen enkel land vermelding van zoiets onschuldigs als het aantal calorieën of het zoutgehalte verplicht stelt voor de alcoholsector.

De auteurs stellen dat de uitzonderingspositie van alcoholhoudende dranken met betrekking tot de etikettering, consumenten berooft van de mogelijkheid om een verstandige keuze te maken. Zij constateren dat er geen gezondheidskundige argumenten zijn aan te voeren waarom alcohol een uitzonderingspositie zou mogen innemen. Alcohol dient volgens hen net zo behandeld te worden als andere consumptieartikelen.

LEEFTIJDSGRENS ALCOHOL DEFINITIEF 18 JAAR

De Eerste Kamer heeft op 18 juni 2013 ingestemd met het voorstel voor één leeftijdsgrens bij 18 jaar voor alle alcoholhoudende drank. Eindelijk is die op niets gebaseerde grens bij 16 jaar voor uitsluitend zwak-alcoholhoudende dranken opgeruimd die nog uit de negentiende eeuw dateerde.

Met ingang van 1 januari 2014 mogen in het openbaar jongeren onder de achttien geen alcoholhoudende drank meer gebruiken of in hun bezit hebben. Ook mogen verkopers vanaf die datum geen drank meer verkopen aan jongeren wanneer niet is vastgesteld dat die 18 jaar of ouder zijn. De Drink- en Horecawet (DHW) kent dan nog slechts één wettelijke grens : 18 jaar.

Aan de vaststelling van die ene grens van 18 jaar, is een lange periode van discussies vooraf gegaan. In kringen van drankbestrijders en alcoholvoorlichters was het al ruim 100 jaar een uitgemaakte zaak dat alcoholziekten en alcoholverslaving zowel door zwak-alcoholhoudende drank als door sterke drank veroorzaakt konden worden. De eerste die dat in de DHW vast probeerde te leggen was minister Borst. Het parlement bleek daar echter tegen te zijn. Later deed minister Terhorst nog een poging. Ook toen lag het parlement dwars.

De afgelopen jaren verklaarden steeds meer burgemeesters zich voorstander van één grens bij 18 jaar. Niet verwonderlijk dus dat de VNG verklaard heeft blij te zijn met de verhoging. Die verbetert volgens haar de volksgezondheid en de toekomstkansen voor jongeren.

De datum van 18 juni 2013 is daarmee een historische datum voor de Nederlandse volksgezondheid.

FINSE AANPAK VAN STUNTEN MET ALCOHOLPRIJS

En 400 miljoen extra accijnsopbrengst, en een daling van de alcoholconsumptie met 8 procent. Finland geeft Nederland een voorbeeld hoe de volksgezondheid bevordert en tegelijkertijd de staatskas gespekt kan worden.

Vóór 2008 waren de prijzen van bier en wijn in Finland niet geregeld. Vooral op de biermarkt was sprake van scherpe concurrentie. Speciale aanbiedingen waren aan de orde van de dag.

Omdat ook in Finland lamzuipen een steeds groter probleem werd, kwam er in 2008 een wet die korting bij grootafname verbood. Voordat het verbod werd uitgevaardigd, was het heel gewoon dat de prijs voor een blikje bier 1 euro bedroeg, maar een multipack met 12 blikjes slechts 9 euro. Stuntende supermarkten boden dan "weekendaanbiedingen" multipacks voor 7 euro aan.

De minister van volksgezondheid en de meerderheid van het parlement vonden die situatie een regelrechte uitnodiging om vooral heel veel te drinken. Daarom kwam er een verbod op korting bij grootafname. Een pak met 12 blikjes moest voortaan 12 maal de prijs van één blikje bedragen. Daarnaast kwam er een verbod op kortdurende prijsverlagingen. Een prijsverlaging moest voortaan tenminste twee maanden duren. Geen prijsstunts meer op de dag(en) vlak voor het weekend of voor een feestdag.

De supermarkten draaiden de zaak echter om. Zij hielden de prijs van een multipack gelijk, en **verlaagden** de prijs van losse blikjes. Die werden in de ogen van de Finnen nu spotgoed-

koop. Verder bleven de supermarkten stuntten met hun prijzen, maar nu gedurende twee of drie maanden. Wel waren de kortingen aanzienlijk minder groot dan in het verleden.

De meeste winkelketens kwamen er al gauw achter dat het verwerken en administreren van losse blikjes, veel duurder uitkwam per blikje dan het verwerken en administreren van multipacks van 6 of 12 blikjes. Dus verhoogden zij hun prijzen enigszins over de gehele linie.

De onverwachte reactie van de supermarkten op het verbod op volumekorting, had echter inmiddels wel het ministerie en het parlement wakker geschud. Nu werd een beleid ontwikkeld dat uitging van één van de door de Wereld Gezondheids Organisatie als zeer effectief aanbevolen beleidsmaatregelen: prijsverhoging.

In vier jaar tijd heeft Finland nu de alcoholaccijns viermaal verhoogd. Een verhoging in kleine stappen, zodat het publiek er aan kon wennen. Alle prijzen zijn daardoor hoger geworden, zowel de reguliere prijzen als de stuntprijzen.

Het resultaat van één en ander is dat de accijnsopbrengst in Finland met 400 miljoen euro is toegenomen en de alcoholconsumptie met 8 procent is afgenomen. Een resultaat dat de Nederlandse regering ter overdenking zij aanbevolen.

Dingeman Korf

Argumenten voor uitstel verhoging leeftijdsgrens onjuist

Het viel op voorhand te voorspellen dat de alcoholbranche de verhoging van de leeftijdsgrens zo lang mogelijk zou proberen tegen te houden. Zo kwam in de tweede helft van mei directeur Adema van Nederlandse Brouwers in het nieuws met een pleidooi voor een ingangsdatum van 2015.

Volgens Adema en zijn adviseuse Marina van der Wal, zou uit alle onderzoeken blijken dat ouders de meeste invloed hebben op het drinkgedrag van pubers. Een opzettelijk vaag gehouden bewering, zonder exacte leeftijds-aanduiding. "Alle onderzoeken" laten voorzover wij weten zien dat de invloed van de ouders afneemt naarmate kinderen ouder worden.

De campagnes van de laatste jaren gericht op ouders, hebben bewerkstelligd dat het extreem jonge drinken (12-13 jarigen) sterk is afgenomen, maar dat rond de oude leeftijdsgrens van 16 jaar het drinken gewoon is doorgegaan. Om de 16- en 17-jarigen van de drank af te krijgen, zullen daarom andere maatregelen genomen moeten worden dan campagnes voor ouders.

Een gewenningsperiode zoals Adema cs wensen voor met name de

gemeenten, maakt het probleem niet kleiner, resp. de aanpak niet gemakkelijker. Integendeel, de gemeenten hebben sinds 1 januari de handhaving van de leeftijdsgrens als taak erbij gekregen. Zij kunnen zich daarbij beter meteen op de nieuwe leeftijdsgrens instellen, dan dat zij zich eerst twee jaar op de oude grens moeten richten.

In het parlement werd door VVD-woordvoerder Arno Rutte ook nog wat tegengespouterd met ongeldige argumenten. "Eerst moet de sociale norm worden gevestigd, daarna pas de wettelijke". Hij haalt daarbij wens en norm door elkaar. De sociale wens voor een hogere leeftijdsgrens bestaat al bij een meerderheid van de bevolking. Nu moet die sociale wens vertaald worden in een wettelijke norm. De wettelijke norm wordt door gewinning na verloop van tijd vanzelf een sociale norm.

GESLAAGD : FEESTEN EN VAKANTIE ?

De examentijd heeft dit jaar weer veel teweeg gebracht in ons land.

Geslaagd ? Natuurlijk vieren ! Scholieren zowel als studenten organiseren feesten en gaan uit hun bol. Leuk, jazeker heel leuk. En ook vanzelfsprekend want er is vaak hard gewerkt om het begeerde diploma te behalen.

Jongens en meisjes maken keuzes en gaan op naar een nieuwe opleiding of gaan studeren aan één van onze internationaal bekende universiteiten.

Er is helaas een .."ja, maar".. Als ouders houd je het hart vast, want er wordt bij de genoemde feestjes gewoonlijk erg veel alcohol gedronken. In 2011 werden in Nederland ruim 760 jongeren in een ziekenhuis opgenomen met een acute alcoholvergiftiging. Waarom ? Zijn er bijvoorbeeld psychische redenen voor hun extreme drinkgedrag ? En hoe kunnen hun ouders helpen herhaling te voorkomen ?

Kinderarts Nico van der Lely en kinder- en jeugdpsychologe Mireille de Visser zetten een paar jaar geleden in Delft de eerste Alcoholpoli van Nederland voor jongeren op. Maandelijks vertellen zij aan geïnteresseerden van buiten het ziekenhuis over de problematiek en de succesformule.

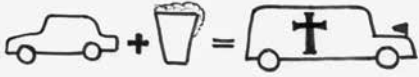
De aanpak door de Alcoholpoli voor jongeren kent weinig terugval. Daardoor kan de stijgende trend gestopt en zelfs omgebogen worden. Een taak voor de minister van Volksgezondheid om de grote steden groen licht te geven voor het starten van meerdere Alcoholpoli's.

Drinken is een negatieve trendsetter geworden. Het is populair, en daarmee een gewild onderwerp voor de publiciteit. De televisie maakt afschuwelijke 'entertainment' programma's over vakanties en comazuipen. Super voor de kijkcijfers, de toeschouwers genieten van leedvermaak en lachwekkende situaties. Bijzonder en origineel ? Neen, het enige bijzondere is dat zuipen bijzonder slecht is voor de gezondheid. Maar dat wordt verzwegen.

Wat valt van een mens te verwachten na veelvoudige drinkfestijnen ? Depressieve buien, agressief gedrag, slechte studieresultaten en uiteindelijk "Korsakov" (duidelijker alcoholische dementie genoemd).

Ik wens u allemaal een gezond feestvieren toe en een zonnige zomer in harmonie.

Yoka Boshoff

BERICHTJES VERSTUREN VEROORZAakt MEER VERKEERSONGELUKKEN DAN ALCOHOL

Het versturen van tekstberichtjes terwijl je deelneemt aan het verkeer, veroorzaakt volgens Amerikaans onderzoek meer verkeersongevallen dan rijden met alcohol in je hersenen. Het onderzoek stond onder leiding van dr. Adesman en was uitgevoerd onder high-school studenten.

Het onderzoek gaf als uitkomst een getal van jaarlijks circa 3.000 sterfgevallen van 16- tot 22-jarigen als gevolg van het verzenden van SMS- en andere tekstberichten tijdens het besturen van een auto. Ter vergelijking, rijden met een slok op zou circa 2.700 doden eisen in dezelfde leeftijdscategorie.

Enquêteerden van studenten leerde de onderzoekers dat meer dan de helft van hen wel eens SMS-berichten verzond tijdens het autorijden. Een risicoberekening leerde dat het gebruik van een smartphone of een i-phone tijdens het besturen van een auto, de kans op een ongeval 23 keer zo groot maakt.

Regionaal alcoholproject Zuidoost Brabant nog onvoldoende effectief

DRONKEN PERSONEN KRIJGEN NOG VAAK ALCOHOL GESCHONKEN

In Zuidoost Brabant loopt sinds 2006 het regionale alcoholproject "Laat je niet flessen". Doel is tegengaan van alcoholgebruik beneden de leeftijdsgrens, van binge drinken en van openbare dronkenschap. Het project richt zich op drie velden : educatie en draagvlak, beleid en regelgeving, en handhaving.

In het kader van het project "Laat je niet flessen" is afgelopen winter een onderzoek naar de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW) uitgevoerd door STAP. Doel van het onderzoek was om na te gaan in hoeverre in de regio alcohol wordt verstrekt aan dronken jongeren. Onderzocht werd de situatie in uitgaansgelegenheden en paracommerciële inrichtingen. De DHW verbiedt het doorschenken en verkopen van drank aan personen die reeds "in kennelijke staat van dronkenschap" verkeren. Het onderzoek was gericht op de mate van naleving van dat verbod.

Het onderzoek werd uitgevoerd met behulp van de methode van "mysteryshopping". Twee professionele toneelspelers (22 en 25 jaar oud) hebben zich volgens een strikt protocol voorgedaan als dronken bezoekers. Zij bezochten in totaal 40 cafés en discotheken, 12 sportkantines en 2 jongerencentra. Die gelegenheden waren door de gemeenten geselecteerd op grond van jong publiek.

Bij 11 van de 40 bezochte horecagelegenheden (28 procent) konden de

Comazuipen definitief de top voorbij ?

IN 2012 MINDER KINDEREN MET ALCOHOLVERGIFTIGING

Het aantal kinderen onder de 18 jaar dat voor een acute alcoholvergiftiging in een ziekenhuis behandeld moest worden, is in 2012 met 7 procent gedaald. Aldus blijkt uit de cijfers verzameld door het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK).

De daling met 7 procent komt na een stijging met 11 procent een jaar eerder. Het aantal van 2012, te weten 706, ligt dan ook nog steeds boven het aantal van 684 voor 2010. Dat het aantal daalt is op zichzelf verheugend, maar ruim 700 gevallen is nog steeds schrikbarend veel. In één jaar 700 kinderen erbij met grote kans op hersenschade is onaanvaardbaar. Dit is bovendien slechts het topje van de ijsberg. Hersenschade kan in lichtere mate ook reeds optreden na minder alcohol. En verder treedt in de leeftijdsklasse van 18 tot 24 jaar ook alcoholvergiftiging met hersenschade op.

De gemiddelde leeftijd van de behandelde kinderen in 2012 bedroeg 15,4 jaar. Nauwelijks afwijkend van eerdere jaren. Jongens maakten 55 procent van het totaal uit, en meisjes 45 procent. Ook hier weinig verschil met voorgaande jaren.

De leeftijdsverdeling van de patiënten toont een geleidelijke afname van de allerjongsten. In 2011 waren er nog

één tienjarige en twee elfjarigen onder de slachtoffers, in 2012 waren twee twaalfjarigen de jongsten. In 2007 was nog 3 procent van de slachtoffers 12 jaar. Ook de 13- en 14-jarigen namen sterk af (respectievelijk van 11 procent naar 5 procent, en van 25 procent naar 15 procent) in die periode. Het aandeel van de andere (hogere) leeftijden nam daardoor procentueel toe, vooral dat van de 16-jarigen.

Het gemiddelde alcoholpromillage van de slachtoffers lag in 2012 bij 1,88 promille. In 2011 was dat iets lager, namelijk 1,83 promille. Het promillage zegt weinig over het drinkgedrag. Het gemiddelde promillage waarbij jongeren buiten bewustzijn raken, ligt tussen de 1,8 en 1,9 promille. Dat is een vast medisch gegeven.

De gemiddelde tijd dat de slachtoffers buiten bewustzijn waren lag bij bijna drie uur. Onveranderd in vergelijking met 2011. In 2010 was dat een kwartier langer geweest, en in 2007 ruim een half uur minder. Ook dit gemiddelde is dus vrij constant. Maar hier treden wel sterke uitschieters op. Zo duurde de langste bewusteloosheid in 2012 ruim 34 uur. In 2007 duurde de langste 16 uur, ruim de helft minder. Dergelijke uitschieters zeggen wel iets over het drinkgedrag van de betreffende persoon.

Comazuipen komt voor onder jongeren van alle opleidingsniveaus. Voorafgaand aan de alcoholvergiftiging was de spreiding van de slachtoffers over de verschillende schooltypen vrijwel gelijk aan het gemiddelde van de Nederlandse jongeren.

De provincie Noord-Brabant had de meeste gevallen van alcoholvergiftiging (165), gevolgd door Noord-Holland met 158 en Zuid-Holland met 144. De overige provincies bleven ver beneden de 100 gevallen per provincie.

In 2012 is aan de slachtoffers ook gevraagd waar zij de drank gekocht hadden. Van 179 jongeren werd een antwoord verkregen. Zelf de drank gekocht hadden 63 van hen. Meer dan de helft daarvan (36 personen) was op het moment van aankoop nog beneden de leeftijdsgrens en had dus helemaal geen drank verstrekt mogen krijgen.

De bekende kinderarts dr. N. van der Lely noemt de daling van het aantal opgenomen comazuipers goed nieuws. Van de verhoging van de minimumleeftijd naar 18 jaar per 1 januari 2014 verwacht hij een verdere daling. Daarnaast moeten volgens hem de verkopers van drank de wetgeving beter gaan naleven. Alcohol is nog te gemakkelijk verkrijgbaar voor minderjarigen.

Schandalig gedrag Brabantse discotheekuitbater ONBEPERKT DRINKEN VOOR VIJFTIEN Euro

De Brabantse verslavingszorg is woedend op de eigenaar van discotheek De Dorsvlegel in Vinke. Die organiseert namelijk een happy hour voor jongeren die willen indrinken voorafgaand aan het uitgaan. Voor vijftien euro mogen zij tot 22.00 uur onbeperkt drinken.

Een woordvoerder van Novadic-Kentron, de grootste instelling voor verslavingszorg in Zuidoost Brabant, stelt dat de discotheekhouder met zijn happy hour voor een vaste prijs, de jeugd aanzet tot excessief alcoholgebruik. Zijn instelling keurt de handelwijze van de exploitant ten sterkste af. Ook GGD Brabant zegt onthutst te zijn over het initiatief van het partycentrum.

De gemeente Maasdonk, waar Vinke onder valt, is op de hoogte van de indrinkavonden voor jongeren. Ondanks het landelijke overheidsbeleid om het drinken door jongeren tegen te gaan, heeft die gemeente tot nu toe niet ingegrepen. Pas nu de zaak landelijke publiciteit heeft gekregen, gaat de gemeente praten met Novadic-Kentron en de GGD.

Uitbater Van Gerven stelde de indrinkavonden naar eigen zeggen juist in om te voorkomen dat jongeren dronken de straat op zouden gaan met flessen drank. Hij is van mening dat het door zijn initiatief juist gezellig blijft voor iedereen. Er wordt nauwelijks of niet thuis ingedronken, zodat er minder agressie, overlast en dronkenschap op straat is. Hij denkt overmatig alcoholgebruik juist tegen te gaan met zijn initiatief.

Novadic-Kentron is het niet eens met de redenering van Van Gerven. De instelling heeft een verkenner gestuurd om te kijken hoe het er toegaat op zo'n indrinkavond. Die zag wat hij al vreesde, jongeren die veel te veel dronken. Volgens hem heeft Van Gerven zich helemaal niet afgevraagd hoe de jongeren na een avondje drinken weer naar huis gaan. Dan is er wel degelijk overlast en vandalisme.

Een andere zaak die niet deugt bij De Dorsvlegel, is het deurbesluit. Jongeren vanaf 15 jaar worden toegelaten. Alcohol mag wettelijk nu nog geschonken worden aan jongeren van 16 jaar en ouder. Na 1 januari aanstaande alleen nog aan jongeren van 18 jaar en ouder. Wat hebben 15-jarigen dan in die zaak te zoeken?

Het heeft er alle schijn van dat Van Gerven alleen maar uit is op omzetvergroting. Dat jongeren daar de slachtoffers van worden, deert hem blijkbaar niet. Ons inziens dient er in Vinke drastisch te worden ingegrepen.

WIE SONG VEEL DRINKT
LOOPT HET RISICO DAAR
ZIJN HELE LEVEN LAST
VAN TE BLIJVEN HOUDEN

BEWEEGLIJKERE CONTROLES OP ALCOHOL IN HET VERKEER

De politie gaat meer en meer over op kortdurende, zich snel verplaatsende controles op alcohol in het verkeer. De grote fuiken hebben hun tijd gehad. Alleen preventief hebben zij nog nut.

Vooral in de grote steden wordt steeds meer gewerkt met mobiele controleposten. Wordvoerder Van der Ende van de verkeerspolitie in Den Haag zegt daarover: "De pakkans is de afgelopen jaren veel kleiner geworden. Automobilisten waarschuwen elkaar via twitter en facebook. Gewaarschuwde bestuurders die gedronken hebben, rijden dan gewoon een blokje om".

In Den Haag en Rotterdam spoort de verkeerspolitie nu vaker drankrijders op met behulp van patrouillerende motorrijders. Vaste controleposten zijn mobieler gemaakt. Zodra zij een bericht over hun aanwezigheid op twitter zien verschijnen, verhuizen zij meteen naar een andere lokatie.

Grootschalige fuiken worden nog wel benut voor hun preventief effect. Een fuik bij een discotheek kan ervoor zorgen dat feestgangers die gedronken hebben, vaker een taxi laten komen of met iemand anders meerijden. Ook daardoor wordt het verkeer veiliger.

En dit...

... was een geval van brandstichting, vandalisme en geweldpleging door één persoon.

Het gebeurde op een donderdagavond in Zuidlaren en werd gepleegd door een 59-jarige inwoner van die plaats.

Een buurtbewoner zag hoe de man brand stichtte in een brievenbus en belde de politie. Even later kreeg de politie een melding van een vechtpartij in een straat even verderop. Het bleek om dezelfde dader te gaan. De politie ging er op af en arresteerde de man. Die maakte een verwarde indruk en was ruikbaar dronken. Toen kwam er ook nog een melding binnen van een vernielde ruit.

Hoe vreemd kan iemand zich gaan gedragen na wat "feestelijke" drankjes . . . . .

* * *

... waren twee rijbewijzen die bij de politie moesten achterblijven. Het gebeurde anderhalve maand geleden op de A-2 nabij Culemborg in de nacht van zaterdag op zondag.

De politie hield een auto aan die met 160 km/uur voorbij was gereden. De bestuurder, een 30-jarige man uit Maurik werd op alcohol gecontroleerd en bleek 1,6 promille in zijn bloed te hebben. Hij mocht dus meteen zijn rijbewijs inleveren.

De passagier, een 47-jarige man eveneens uit Maurik, moest ook blazen. Hij blies 1,5 promille en kreeg de waarschuwing om bij de auto te blijven wachten tot hij opgehaald zou worden, en vooral niet te gaan rijden. Dat deed hij echter toch. Even verder werd hij aangehouden en mocht eveneens zijn rijbewijs inleveren.

Een avondje uit resulteerde in tweemaal een alcoholcursus op eigen kosten . . . . .

* * *

... was een al te radicale oplossing voor alcoholproblemen.

Het gebeurde in al-Arish (Egypte). Een 28-jarige verkoper van drankjes en hapjes werd er doodgeschoten. Hij verkocht alcohol in een bar.

Islamitische militanten zijn fel tegen alcohol en willen die volledig uitbannen. Vier van hen namen het recht in eigen hand, zochten de man op in zijn bar en namen hem onder vuur. De man overleefde het niet.

Verdriet en armoede voor zijn gezin . . . . .

* * *

... was een auto die tegen een boom belandde. De twee inzittenden ontkenen allebei dat zij achter het stuur hadden gezeten. Blijkbaar had iemand met een zendertje op afstand de auto bestuurd. De politie geloofde daar natuurlijk niets van.

De inzittenden waren twee Duitsers, van respectievelijk 33 en 28 jaar. Het gebeurde in Wagenborgen waar de auto in een bocht rechtdoor was gereden en tegen een boom was beland. De auto had daarbij flinke schade opgelopen.

Beide inzittenden waren behoorlijk onder de invloed van alcohol . . . . .

* * *

... was een opeenstapeling van pech voor een drinkende 33-jarige automobilist uit Roermond.

De man kwam met te hoge snelheid van de snelweg af, en trapte op de afrit fors op de rem. Het gevolg was dat de auto kantelde en half in een sloot terecht kwam. De man klom ongedeerd uit zijn auto.

Inmiddels was er politie bij gekomen. Die constateerde dat de man gedronken had, en niet in het bezit van een rijbewijs was. In zijn auto vond de politie een grote hoeveelheid soft drugs.

Het blijkt maar weer eens: alcohol maakt roekeloos . . . . .

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 12 september gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 24 augustus bij de redacteur.

Portugal verhoogde leeftijdsgrens sterke drank

In Portugal zijn met ingang van 1 mei jl. enkele wijzigingen van de drankwetgeving van kracht geworden. Vóór die datum gold in Portugal een leeftijdsgrens van 16 jaar voor alle alcoholhoudende dranken. Sinds 1 mei geldt voor sterke drank een leeftijdsgrens van 18 jaar. Voor bier en wijn heeft men de grens van 16 jaar nog (voorlopig ?) gehandhaafd.

Terwijl steeds meer landen afstapen van het systeem met twee verschillende leeftijdsgrenzen, heeft Portugal het ingesteld. Twee grenzen is wetenschappelijk gezien grote onzin. Het effect van alcohol op de mens blijft hetzelfde, ongeacht de drank waarin die alcohol zich bevindt.

Een andere maatregel uit de gewijzigde wet, is een (gedeeltelijk) verbod op de nachtelijke verkoop van alcoholhoudende dranken. Dat verbod geldt van 0.00 uur tot 08.00 uur en betreft de ruimten voor passagiers op vliegvelden en in havens, de winkeltjes van benzinstations en snelwegrestaurants.

De wet is in Portugal slechts minimaal aangescherpt. Het effect zal overeenkomstig gering zijn. Verdere aanscherping zal ons inziens noodzakelijk blijken te zijn.

BEGUNSTIGERSDAG 2013 OP 't SPOEK

Zoals hier reeds eerder is vermeld, houdt Stichting ANGOB haar jaarlijkse begunstigersdag dit jaar op zaterdag 21 september. De begunstigersdag is enerzijds bedoeld om de begunstigers (= donateurs) te informeren over het wel en wee van Stg. ANGOB in het afgelopen jaar. Anderzijds is het een gelegenheid voor onderlinge contacten. Dit jaar heeft de begunstigersdag een speciaal tintje, omdat het tachtig jaar geleden is dat 't Spoek werd opgericht. Daarom wordt het een dag voor allen die 't Spoek een warm hart toedragen.

Vanaf 11.00 u heten wij u welkom met een kopje koffie of thee. Om 11.30 u het statutair verplichte agendapunt: het informeren van de begunstigers door het bestuur over de gang van zaken van onze stichting in 2012. Een beknopt jaarverslag ligt ter plaatse ter beschikking. Vervolgens een overzicht over de belangrijkste gebeurtenissen op alcoholgebied in 2012.

Omstreeks 12.30 u de broodmaaltijd die de stichting haar begunstigers gratis aanbiedt. Het middagprogramma vangt omstreeks 14.00 u aan. Het vermeldt een power-point presentatie over de ontwikkeling van 't Spoek, een blik op de natuur op en rond 't Spoek, en een foto expositie met oude foto's van 't Spoek. De verschillende onderdelen worden gekoppeld door middel van muzikale intermezzi.

Voor deelname aan de maaltijd dient u zich in verband met de catering van te voren aan te melden bij secretaris Rob Peereboom, Bergeonstraat 1, 1851 KB Heiloo, tel. 072 - 53 35 192, of per e-mail secretaris@angob.nl

EEN PINKSTERWEEKEND OP HET SPOEK

Wij, twee oma's, huren nu al acht opeenvolgende jaren met de kleinkinderen een huisje op 't Spoek. Er is in die jaren veel veranderd. Maar de kleinkinderen kunnen zich nog steeds prima vermaken op het terrein en in de omgeving. En de omgeving van het terrein is niet zo veel veranderd. Nog steeds een gebied voor heerlijke wandelingen.

Ook de nieuwe beheerder speelt hierbij een grote rol. We werden hartelijk ontvangen met een kopje koffie, en limonade voor de kinderen. Daarbij een gezellig praatje, en geen haast. Een geboren beheerder die je het gevoel geeft welkom te zijn.

Ook voor de kinderen veel aandacht. Wanneer ze ook komen, wat ze ook vragen, er is altijd een vriendelijk

antwoord. Slecht weer met Pinksteren: geen probleem. Een leuke kinderfilm met in de pauze een pannenkoek met limonade. Waar vind je zo iets nog?

Ja, dit hebben wij jarenlang gemist. Een gezellige kantine, waar je met veel mensen een kopje koffie komt drinken, waar je oude bekenden tegenkomt. Zo was het vroeger ook.

Ondanks het slechte weer hebben we een geweldig weekend gehad. Wat ons betreft mag Ton nog heel lang blijven.

De mensen die dit niet geloven kunnen wij alleen maar aanraden om eens een huisje op 't Spoek te huren, of er te gaan kamperen. Dan maakt u het zelf mee en zult u ons gelijk geven.

Twee enthousiaste Spoek-fans
Henny en Gre Speets

ALCOHOLBRANCHE VERDRAAIDE WETENSCHAPPELIJK BEWIJS

In haar verweerschriften tegen de plannen van de Schotse deelregering voor de invoering van minimumprijzen, heeft de alcoholbranche wetenschappelijk bewijsmateriaal verdraaid. Aldus de conclusies van een universitair onderzoeksteam onder leiding van dr. Jim McCambridge.

Het team onderzocht de 27 bijdragen van de alcoholbranche aan de inspraakronde over het alcoholbeleid die de Schotse deelregering organiseerde. Die inspraak had betrekking op beleidsvoorstellen van de regering gericht tegen onverantwoorde promotie-acties voor alcohol en voor de introductie van een stelsel van minimumprijzen.

De conclusies van het team waren dat in de bijdragen van de alcoholbranche wetenschappelijke feiten werden verdraaid, door de regering aangedragen bewijsmateriaal ten onrechte als zwak werd betiteld, door henzelf aangedragen bewijzen ten onrechte als sterk werden betiteld, en diverse geheel ongegronde beweringen werden gedaan.

Het team van McCambridge constateerde dat er internationaal gezien een brede overeenstemming is over de meest effectieve maatregelen om alcoholproblemen tegen te gaan. Dat zijn verhoging van de prijs, vermindering van de verkrijgbaarheid en beperken van marketing activiteiten.

De alcoholbranche probeerde twijfel te zaaien aan de juistheid van die maatregelen. Zij beweerde dat er nauwelijks bewijs was voor het effect van de prijs op de consumptie. Verder zou de aanpak die de Schotse regering voorstond, in onderzoeken als twijfelachtig uit de bus zijn gekomen.

Daarnaast beweerden brancheorganisaties zonder enige vorm van bewijs dat de zwarte handel zou toenemen als gevolg van de minimumprijzen. En eveneens zonder enige vorm van bewijs dat vermindering van de verkrijgbaarheid alcohol begeerlijker zou maken voor kinderen (de "verboden vrucht" hypothese).

Alcohol in openbaar vervoer zeer ongewenst

Met een korte tussenpoos verschenen in de afgelopen periode twee berichtjes met een afwijzing van alcohol in openbaar vervoer. Het ene handelde over een onderzoek door Skyscanner en het andere was afkomstig van de Duitse politievakbond.

Vliegticketzoekmachine Skyscanner hield een onderzoek onder ruim 6.000 internationale vliegreizigers. Bijna tweederde van hen (63%) ziet liever geen alcohol aan boord van een vliegtuig. Vrees voor overlast door dronken passagiers was de voornaamste reden om alcohol aan boord af te wijzen. Dat argument werd genoemd door 43% van de passagiers.

Slechts 16% verklaarde een drankje na het opstijgen zeer op prijs te stellen. De resterende 21% verklaarde zelf geen behoefte aan drank te hebben, maar geen bezwaar te hebben tegen een drankje voor degenen die daar behoefte aan hadden.

De Duitse politievakbond GdP wil een alcoholverbod in alle treinen en metro's. Voorzitter Malchow constateerde dat er een zwaartepunt van geweldpleging ligt in treinen en metro's. Daarbij speelt excessief alcoholgebruik een belangrijke rol (wij schreven in dit blad daarover juli 2012 het bericht "Zuipen in het openbaar vervoer in Duitse steden").

Inmiddels heeft de Duitse minister van Binnenlandse Zaken H.P. Friedrich verklaard de videobewaking op stations te willen uitbreiden. Ons inziens is dat alleen nuttig om sneller te kunnen ingrijpen en om daders beter te kunnen opsporen, maar voorkomt dat de geweldpleging niet. Een alcoholverbod werkt preventief en verdient ons inziens daarom de voorkeur.

Zoeken zuipvakanties nieuwe bestemmingen ?

ALCOHOLPRIJZEN EUROPA LOPEN ENORM UITEEN

Met de zomervakanties op komst, verschenen in de pers weer diverse berichten over de prijsverschillen tussen de verschillende vakantie landen. Zowel de prijzen voor diner plus overnachting, als de prijzen voor alcoholica lopen binnen Europa bijzonder sterk uiteen.

In het algemeen geldt dat in Oostelijke en Zuidelijke richting de prijzen lager liggen dan bij ons, en in Noordelijke richting hoger. Veranderingen in de wisselkoersen kunnen dat versterken of afzwakken. Zo steeg het Britse pond het afgelopen jaar 6,5 procent ten opzichte van de euro. Was de gemiddelde prijs voor diner plus overnachting in Groot-Brittannië vorig jaar 1% lager dan bij ons, dit jaar is die prijs 7% hoger. Drank is er altijd al duurder geweest dan bij ons, het prijsverschil bedraagt nu 43%.

Ook Zwitserland is flink duurder geworden, de frank steeg in 3 jaar met 20% ten opzichte van de euro. Een diner plus overnachting is er gemiddeld 62% duurder dan bij ons. De kroon spant trouwens Noorwegen, met een 79% hogere gemiddelde prijs. Net onder Zwitserland vinden we Zweden en Denemarken.

Wie goedkoop wil dineren en overnachten moet richting Hongarije of Tsjechië (ca 50%, resp. 40% goedkoper). Ook Slowakije, Portugal en in iets mindere mate Spanje behoren tot de goedkope landen. De prijs in de populaire vakantie landen Frankrijk en Duitsland ligt vrijwel op Nederlands niveau.

Berucht zijn de zuipvakanties van sommige jongeren. Engelse, Duitse en Nederlandse jongeren hebben zich in Zuid-Europa daarmee een slechte naam verworven. In Spanje

ligt de gemiddelde prijs voor drank 13% beneden het EU-gemiddelde. In Griekenland echter evenveel erboven. Goedkope drank is er wel in Frankrijk (- 12%) en Portugal (- 11%), vooral door de lage wijnprijzen in die landen (weinig of geen accijns op wijn). Duitsland heft eveneens geen accijns op wijn. Daardoor behoort ook dat land tot de goedkope alcohol landen.

De allergegoedkoopste alcohol vinden wij in Bulgarije, maar liefst 33% beneden het EU-gemiddelde. Ook in Roemenië (- 25%) en Hongarije (- 21%) is drank bijzonder goedkoop. Nu zal dat voor weinigen een doorslaggevend argument zijn. Echter, de stranden van Bulgarije en Roemenië doen niet onder voor die van Spanje en Griekenland. De grote touroperators organiseren dan ook reeds jongerenreizen naar die landen. Het toezicht is er wat strenger, maar wij vrezen dat Westeuropese jongeren zich daar een even slechte naam zullen verwerven als in Spanje en Griekenland.

Duurder dan het EU-gemiddelde is alcohol vooral in de Scandinavische landen, Finland, Ierland en Engeland. Daar trekken dan ook geen jongeren heen voor wie goedkope drank één van de ingrediënten voor het vakantie vieren is.

In het kader van de vorming van één Europese markt, zal er nog heel wat moeten veranderen aan de accijnsheffing op alcohol in diverse landen.

Zwitsers onderzoek wijst uit :

INDRINKEN MAAKT UITGAAN NIET GOEDKOPER

Jongeren die indrinken voor het uitgaan, voeren vaak als argument de hoge prijzen in de horeca aan. Door van te voren in te drinken, zeggen zij goedkoper uit te zijn. Recent Zwitsers onderzoek wijst echter uit dat zij helemaal niet goedkoper uit zijn.

Een onderzoeksteam van Suخت Schweiz heeft het verloop van de alcoholconsumptie gedurende een avondje uitgaan in beeld gebracht. Genoteerd werd hoeveel, waar en omstreeks welk tijdstip er gedronken werd. Bij het onderzoek werd het consumptiegedrag van 1.441 proefpersonen gedurende een avondje uitgaan geregistreerd. De leeftijd van de proefpersonen lag tussen de 20 en 26 jaar. Eénderde van hen dronk in voorafgaand aan het uitgaan.

Geld sparen door alvast wat te drinken voordat men uitgaat, is een veelgenoemd argument. Volgens het Zwitserse onderzoek leidt dat indrinken er echter niet toe dat in het verdere verloop van de avond minder gedronken wordt. Er werd juist meer gedronken. Degenen die niet indronken, kwamen gemiddeld op een consumptie van 4,2 glazen op een avond. De indrinkers consumeerden gemiddeld 7,1 glazen. Het indrinken vergroot de consumptie, en daardoor de kans op gewelddadigheden, vandalisme en alcoholvergiftiging.

Het verschil in consumptie maakt duidelijk dat geld besparen niet de belangrijkste reden is om in te drinken. Andere argumenten, zoals "alvast in de stemming komen" zijn waarschijnlijk belangrijker.

Een andere belangrijke constatering

uit het onderzoek, was het feit dat er meer gedronken werd wanneer er meer bars of disco's bezocht werden. Alsof de uitgaanders onbewust de teller weer op nul stelden wanneer zij in een andere gelegenheid aankwamen.

Uit dit laatste feit trekt Suخت Schweiz de conclusie dat sommige excessen tegengegaan kunnen worden wanneer portiers kritischer kijken wanneer zij nieuwe gasten binnen krijgen. Wanneer zij halfdronken personen binnen laten, is dat vragen om moeilijkheden.

Verder vraagt Suخت Schweiz van de overheid een verbod op de avondverkoop van alcoholica door de detailhandel. Een deel van het indrinken vindt plaats op basis van onderweg spontaan gekochte drank. Een verbod op de avondverkoop gaat dat effectief tegen.